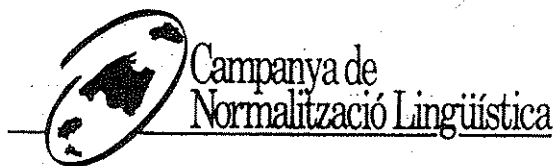

LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

VI

Palma
1994

Línea Directa

© Aina Moll, A.I. Alomar i Cèlia Riba, segons l'autoria dels textos.

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Jorvich, s.l.

Impressió: Jorvich, s.l.

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

I.S.B.N. 84-604-8810-1

XVI

No podem estar tranquils

Aquests dies hem rebut un caramull d'interpel·lacions —no sols de ciutadans particulars, sinó dels mitjans de comunicació— amb motiu de l'acte del Tribunal Suprem que planteja la possible inconstitucionalitat d'uns articles del títol II de la Llei de Normalització Lingüística de Catalunya, referents a l'Ensenyament. No insistiré en el reconeixement de la gravetat d'aquesta passa del Suprem (no pel fet en si, sinó per l'alarma social que ha creat), ni en la meua plena confiança en una resolució del Tribunal Constitucional favorable a una llei que va ser aprovada per unanimitat al Parlament català i s'ha aplicat durant onze anys en un clima de pau social que desperta l'admiraació dels sociolingüistes estrangers i dels governants de països plurilingües amb problemes de convivència; ni tampoc en el fet que aquest acte del Suprem no posa (ni directament ni indirectament) en qüestió la Llei de NL a les Illes Balears, que presenta en aquests punts un redactat diferent. Els nostres lectors han tingut sens dubte ocasió de conèixer aquestes opinions meves per diferents mitjans de comunicació.

Sí que m'interessa, en canvi, insistir en la resposta a la pregunta que alguns m'han fet a continuació —**així, a les Illes Balears podem estar tranquils?**—, que requereix matisació:

Podem estar tranquils respecte a la plena constitucionalitat de la Llei que regeix el nostre procés de normalització, però **no podem estar tranquils**

quant a la bona marxa d'aquest procés, si estar tranquils vol dir pensar que "no importa fer-hi res, perquè ja marxa tot sol". No podrem estar tranquils fins que tots els ciutadans de les Illes Balears tinguin un coneixement suficient de la llengua pròpia d'aquestes per viure-hi "còmodament" en català, de manera que la tria de llengua que l'Estatut i la Llei de NL els garanteixen sigui una opció voluntària entre dues eines de les quals poden disposar, i no la necessitat d'aquell que no en té més que una.

Mentre hi hagi castellanoparlants que no ens entenen, o analfabets que només ho són en català, o servidors públics que no puguin servir els ciutadans o els clients en la llengua que triïn perquè només en saben una, o gent que no pot accedir a un lloc de feina perquè no sap català, la normalització no serà completa, i per tant no podrem estar tranquils.

Però sobretot **no podrem estar tranquils mentre hi hagi mallorquins que canvien de llengua per tractar amb un castellanoparlant, privant-lo així de practicar la nostra llengua**. I dic "sobretot" perquè aquest és un vici arreladíssim que, per si sol, pot impedir definitivament la normalització.

De fet, si m'he decidit a parlar d'un tema que ha ocupat tant d'espai aquests dies en els diaris, és perquè una periodista m'ha demanat si "la Campanya o el Govern Balear no podrien fer alguna cosa per ajudar els castellanoparlants a integrar-se" a la nostra llengua. Li he dit que hi estam ben disposats i que si tenia cap suggeriment a fer el considerariem amb molt de gust, i m'ha dit que ella té un gran interès a aprendre'n, que va a classes de català i que s'esforça a parlar-lo, però que tothom, fins i tot els seus amics i el seu company mallorquí, li xerren en castellà, i moltes vegades intenta dir una frase i se'n riuen perquè ha fet alguna falta, i li contesten en castellà. "Entre això, i que és més fàcil parlar en la meua llengua", diu ella, "em resulta impossible aprendre a xerrar com els mallorquins".

No és la primera vegada que un castellanoparlant m'exposa aquestes dificultats i em demana "si no hi podem fer alguna cosa". Quan era responsable de la política lingüística a Catalunya, vaig rebre demandes insistents en aquest sentit: un que em proposava que una part del pressupost que dedicàvem a cursos el destinàssim a intentar convèncer els catalanoparlants perquè els parlassin en català; uns altres que es queixaven amargament de la **barrera** que els catalans autòctons els posaven i que els impedia la integració; i fins i tot qualcun que manifestava clarament la sospita que, en el fons i tal vegada sense ser-ne conscients, els catalans "no volem que els parlants d'una llengua que durant segles havia dominat la nostra tinguin accés al català com si no hagués passat res" (aquesta carta em va alertar, i vaig descobrir que hi havia

gent que intentava enterbolir el clima de pacífica convivència lingüística de Catalunya intentant fer creure als treballadors castellanoparlants de la comarca del Baix Llobregat, en converses de bar o en contacte porta a porta, que els catalans tenient voluntat d'**apartheid** i dient-los: "fixau-vos que vos parlen sempre en castellà; provau de demanar-los que us parlin en català i veureu com al cap de dues o tres frases tornen al castellà").

Realment, aquest vici, més arrelat entre nosaltres que a Catalunya, és l'obstacle més gran per a la normalització. I el mal pitjor és que ni la Llei ni el Govern ni la Campanya hi poden fer res més que una crida a tots els illencs d'origen perquè parlin sempre el seu mallorquí, menorquí o eivissenc amb tothom, i a tots els castellanoparlants que comparteixen la preocupació d'aquesta periodista perquè ens ho comuniquin. Sens dubte el seu testimoni resultarà més convincent que tots els sermons que des de la Campanya o des de les Institucions de govern (Consells Insulars i Ajuntaments inclosos) es puguin fer en aquest sentit.

Que no ens falti aquest suport, que ara resulta més necessari que mai! - A. M. (21-2-94).